

Özdemir İnce Bulgaristan gerçeğini Hürriyet'e taşıdı

Hürriyet gazetesi yazarı Özdemir İnce, köşesini 3 gün boyunca Bulgaristan'a ayırdı ve Türk azınlığın bulunduğu durumu tüm açıklığıyla dile getirdi. İnce, yazısında AB yanlılarını da ağır bir şekilde eleştirdi.

Hürriyet gazetesi yazarı Özdemir İnce, "TERSİ YÜZÜ" adlı köşesini 3 gün boyunca Bulgaristan'a ayırdı. 16-17 ve 19 Ocak tarihlerinde köşe yazısında Bulgaristan'ın AB üyeliğini sorgulayan ve Türk azınlığın durumunu dile getiren Özdemir İnce, yazısını şu ifade ile bitirdi: Benim hedefim, Avrupa Birliği'nin Türkiye'deki "türlü çeşitli" hizmetkârları. Buyurun efendiler, efendinizi size bir süre avı için sunuyorum. Cesaretiniz varsa?!..

Özdemir İnce, ilk yazısını Sevdiğim Şairlerin Ülkesi Bulgaristan başlığı ile yazdı ve Bulgaristan anılarından söz etti. İkinci ve üçüncü yazısını Bulgaristan'da vaziyetin durumu başlığıyla yazan İnce'nin iki yazısını olduğu gibi aşağıya taşıdık. İşte, İnce'nin dile getirdiği gerçekler.

BULGAR dostlarım üzerlerine alınmasınlar. Benim derdim, adaletten nasibini almamış, sahtekâr Avrupa Birliği ve onun Türkiye'deki paralı askerleri ile. Bulgaristan'dan beklediğim bilgiler geldi. Aşağıda aktarıyorum:

- Avrupa Birliği, Bulgaristan ile yaptığı müzakere sürecinde, Türk azınlığın durumunu hiçbir şekilde koşul haline getirmemiş, demokratik, kültürel ve ekonomik hakları konusunda Bulgaristan'a hiçbir uyarıda bulunmamıştır.

Bulgaristan'daki Türk nüfus, uluslararası antlaşmalara göre "azınlık" olarak tanımlanmasına rağmen, demokrasiye geçişten sonra "seçme ve seçilme" hakkı dışında bir hakka sahip olamamıştır. Aksine, ekonomik olarak Türk nüfusun durumu daha da kötüye gitmiştir. Çünkü, sosyalist sistemde kooperatiflerde işçi durumundaki Türkler, daha önce kamulaştırılmış topraklarını geri alınca "donanımsız çiftçi" olarak yaşamını sürdürmek zorunda kalmıştır. Traktörü ve komple tarım veya hayvancılık bilgisi olmadığı için, üretim noktasında yetersiz kalmış ve fakirliğe mahkûm edilmiştir. Türkler, AB fonlarından istifade edebilecekleri projelerden de uzak kalmışlardır. 1968-78 yılları arasındaki göçler ile 1989 yılındaki "sınır dışı" döneminde Türkiye'ye gelenler Bulgaristan'daki eğitilmiş ve aydın kesim olduğu için, Türkler bu konuda önder sıkıntısı da çekmektedir. Bugün, Bulgar kesimlerinde yüzde 10'ları bulan işsizlik oranı, Türklerin yaşadığı bölgelerde yüzde 70'i aşmaktadır. Bu da, Bulgaristan'daki ekonomik dağılımın ırkçı temellere oturduğunun göstergesidir.

- Türklerin yoğun olarak bulunduğu yerlerde özerk yönetim talebi AB tarafından gündeme getirilmemiş, Türk nüfusun da böyle bir talebi tarih boyunca olmamıştır. Türk nüfusun, uluslararası ant-

20 CARŞAMBA, 17 Ocak 2007

laşmalardan doğan "azınlık" haklarını kullanmanın ötesinde bir talebi yoktur. (Neuilly Barış Antlaşması, İstanbul Antlaşması, Ankara Dostluk Antlaşması, 1968 Göç Antlaşması vs.)

- Türkçe, Bulgaristan'ın ilk kurulduğu yıllarda "eğitim dili" iken, daha sonra "yasaklı dil" konumuna gelmiştir. 1970'li yıllardan itibaren de Türkçe eğitim tamamen rafa kaldırılmıştır. Sosyalist rejimin son bulmasından itibaren ise önce "talep edildiği takdirde eğitimi verilen" bir dil olmuş, ancak yeterli öğretmen olmadığı gerekçesiyle bu talebin ancak yüzde 30'u karşılanabilmektedir. Daha sonraki yıllarda ise "seçmeli dil" statüsüne sokulmuştur.

Dolayısıyla Türkler, ne Bulgaristan parlamentosunda, ne belediye meclislerinde, ne de mahkeme salonlarında Türkçe konuşmamakta, Bulgarca tek resmi dil olarak kabul edildiği için bu konuda katı kurallar uygulanmaktadır. Hatta, "Türk Partisi" sayılan Hak ve Özgürlükler Hareketi'nin genel kurullarında bile konuşmalar Bulgarca yapılmaktadır.

- Bulgaristan'da, Bulgarca dışında hiçbir dilde dilekçe ve mahkemelerde ifade verilemeyeceği gibi, Siyasi Partiler Kanunu'na göre Bulgarca'nın dışında bir dilde propaganda faaliyeti de yapılamamaktadır. Türkçe, sadece halkın ortak kullanım alanı olan kahvehanelerde, evlerde ve sokaklarda konuşulmaktadır. Türkçe eğitim olmadığı için, genç nüfus Türkçe'yi unutma noktasına gelmiştir

AB, müzakere sürecinde Türkçe eğitim talebinde bulunmuş, ancak Bulgaristan çekince koyduğu için konu rafa kaldırılmıştır. Üyelik sürecinde ise tekrar hiçbir zaman gündeme getirilmemiştir. Türkler, anadillerini aile içerisinde öğrenmektedir.

Türk bölgelerinde valiler, hükümet tarafından atamayla görevlendirilmektedir. Ancak, belediye başkanları seçimle işbaşına gelmektedir.

Bulgaristan resmi rakamlarına göre, Türk sayısı

808 bindir. Ancak, bu sayıya henüz dilekçe vererek silah zoruyla takılan Bulgar adından kurtulmayanlar dahil değildir. Çünkü, silah zoruyla takılan Bulgar adını reddederek, Türk adı almaları halinde işlerini kaybetme korkusu taşıyanlar çoğunluktadır. Dilekçe vererek Türk adını alanların nüfus kayıtlarında ise Bulgar adı muhafaza edilmekte, resmi dairelerde yapılacak her türlü işlemde insanlar "Bulgar adın ne?" sorusuyla karşılaşmaktadır.

Türk-Bulgar karma aile sayısı çok düşüktür. Ama karma aile yapısının "yöneten" sınıfta fazla olduğu göze çarpmaktadır. Karma aileler, bu şekilde teşvik edilmektedir. Bulgar ile yapılan evlilikte, Bulgar kültürü baskın kültür olarak kabul edildiği ve o aile de Bulgar kabul edildiği için, Türkler "karma aile" modeline pek rağbet göstermemiştir. Ancak, ekonomik avantajlar sağlandığı için karma aile modelinin de arttığı gözlenmektedir.

Bulgaristan'da Türk yayınevi bulunmamaktadır. Komünist dönemin ilk yıllarında Türk gazetesi, Türk tiyatrosu, Türk kültür evleri ve kütüphaneleri yanında radyoda Türkçe yayınlar bulunuyordu. Ancak, 1970'li yıllardan itibaren bunlar da "yasaklı Türkçe" kurbanı oldular ve kapatıldılar. Demokrasiye geçişten sonra bir iki gazete denemesi olmasına rağmen, bugüne kadar yaşayan hiçbir Türk gazetesi olmamıştır. Şu anda Bulgaristan'da yayınlanan tek gazete, haftalık Zaman Bulgaria'dır ve yarısı Bulgarca yayınlanmaktadır. Türkçe gazete, radyo veya televizyon yoktur. Sadece Bulgaristan devlet televizyonunun (BNT) cumartesi ve pazar günleri hariç, haftanın belli günlerinde saat 16.00'da 10 dakikalık Türkçe haber servisinin dışında Türkçe televizyon yayını da yapılmamaktadır.

Türk partisinden kasıt, Hak ve Özgürlükler Hareketi ise bu hareketin özerklik talebi olmadığı gibi, Türk nüfusun da böyle bir "ayrılıkçı" talebi yoktur. Bırakın ayrılıkçı talebi, yıllardır Bulgaristan'da koalisyon ortağı olan Hak ve Özgürlükler Hareketi, Bulgaristan parlamentosuna Türk nüfusun uluslararası antlaşmalardan doğan hakları için tek bir önerge dahi sunmamıştır.

Şimdilik daha fazla kurcalamak istemiyorum Bulgaristan'ı. Bulgaristan, Avrupa Birliği'ne kuşkusuz kendi istediği koşullarda girmek isteyecekti. Bunu böyle istedi diye Bulgaristan ancak bir başka düzlemde eleştirilebilir. Biraz daha ileri gidip Avrupa Birliği'ni de eleştirmeyeceğim. O da kendi çıkarlarının peşinde. **Benim hedefim, Avrupa Birliği'nin Türkiye'deki "türlü çeşitli" hizmetkârları. Buyurun efendiler, efendinizi size bir süre avı için sunuyorum. Cesaretiniz varsa?!..**

Özdemir İNCE